

Analitičari Erste Grupe: Privredni rast u CIE će se u 2009. godini usporiti, ali nema recesije na vidiku

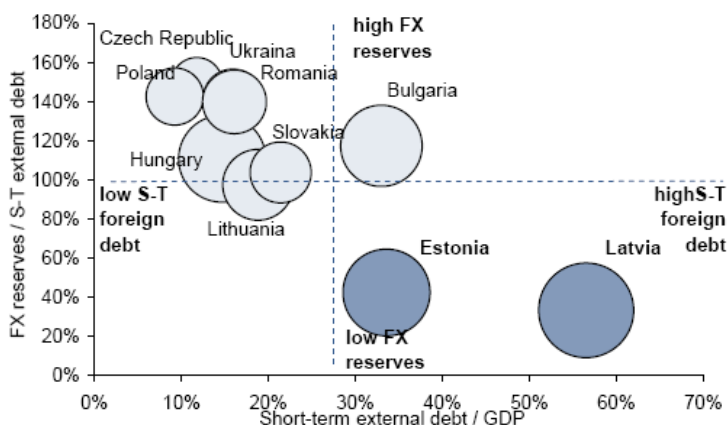
- **Nema baltičkog scenarija: monetarna politika i fleksibilni devizni kursevi obezbeđuju amortizer protiv spoljnih udara**
- **Manja zabrinutost u vezi sa inflacijom**
- **Usporavanje rasta kredita, ali nema nestašice kredita**

Poslednjih godina privrede CIE beleže snažan rast, ali aktuelna globalna ekonomska kriza testira koliko su čvrsti koreni ovog rasta. Nedavno su Letonija i Estonija, dve privrede sa najbržim rastom u CIE tokom prošle decenije, pokazale koliko brzo privrede sa brzim rastom mogu da zapadnu u recesiju. Da li za ostatak regiona treba očekivati sličan scenario?

Nema baltičkog scenarija

Analitičari Erste Banke ne misle tako. "Baltičke zemlje su imale jedinstvenu mešavinu tri faktora rizika koja je učinila da ove privrede budu značajno sklone usporavanju – pregrevanje privrede u dugom vremenskom periodu, vezivanje za određene valute, nepostojanje uspostavljene anticiklične monetarne politike i najveći kratkoročni spoljni dug u odnosu veličinu privreda", kaže Juraj Kotian, jedan od direktora Istraživačkog tima za CIE zadužen za makroekonomiju i instrumente sa fiksnim prihodima u Erste Grupi u Beču. "Struktura spoljnog duga je daleko bolja u nebaltičkim zemljama CIE. Devizne rezerve komotno pokrivaju sav kratkoročni spoljni dug - koji je manji od polovine duga baltičkih zemalja u odnosu na BDP. Osim toga, centralne banke u zemljama CIE (izuzev baltičkih zemalja) su preduzele akciju protiv prekomernog rasta pooštavanjem monetarnih uslova ili uvođenjem drugih restriktivnih mera u nameri da obuzdaju rast kredita i izbegnu pregrevanja privrede - koje prati teško prizemljenje - u budućnosti. Suverena monetarna politika i fleksibilni devizni kursevi su pomogli privredama CIE da mnogo bolje reaguju na spoljne udare", kaže Kotian.

Kratkoročni spoljni dug i devizne rezerve (1. kvartal 2008.)

source: IMF, OECD, Erste Group Research

Manja zabrinutost u vezi sa inflacijom

Od leta 2007. godine sve centralne banke u CIE su podigle kamatne stope, usporavajući privredni rast i držeći inflaciju pod kontrolom. Analitičari Erste Grupe smatraju da bi ciklus pooštavanja mogao da bude blizu kraja. U Rumuniji i Ukrajini i dalje postoji rizik od podizanja stopa, ali očekivana deflacija u nekoliko narednih meseci čini da dalje pooštavanje nije verovatno. Sa druge strane, podignute kamatne stope i opadajući rizici od inflacije mogli bi uskoro da pokrenu porast tražnje za valutama CIE. Centralne banke u CIE bi sledeće godine mogle da počnu sa smanjenjima stopa reagujući na kretanja valuta i deflaciju. Narodna banka Česke Republike je, kao prva, već počela sa smanjenjem stope za 25 bp, a sledeće smanjenje će verovatno uslediti u novembru.

Rast kredita će se nastaviti sporijim tempom usled sporijeg rasta investicija

Analitičari Erste Grupe smatraju da je gotovo izvesno da će se sledeće godine investicije usporiti zbog smanjenja spoljne tražnje i veće cene kapitala. Oni kažu da će banke biti selektivnije u kreditiranju, zaračunavajući veće kreditne marže, što će usporiti rast kredita - posebno u korporativnom sektoru i kod deviznih kredita. Ipak, usporavanje rasta kredita (ne očekuje se da će doći do nestašice kredita) ne bi trebalo da dovede do likvidacije investicija, jer su prinos na kapital i udeo prinosa na kapital u dodatnoj vrednosti relativno visoki (a takođe i zbog niskih troškova radne snage), što znači da bi kompanije trebalo da budu u stanju da finansiraju povećane kreditne marže i neke kapitalne troškove iz svoje dobiti iz poslovanja.

Privredni rast u 2009. godini 4,3%, nema recesije u CIE

Opadajuće poverenje i među proizvođačima i među potrošačima u Evrozoni ukazuje na dalje usporavanje privrede u Evrozoni, ili čak i stagnaciju. To nisu dobre vesti za privrede CIE koje prilično veliki deo svoje izvozne proizvodnje izvoze u zapadnu Evropu. Međutim, ova teška vremena će izvršiti veći pritisak na procenjivanje efikasnosti širom sveta i mogu na kraju da ubrzaju proces premeštanja proizvodnje iz zapadne Evrope u CIE, gde su troškovi radne snage daleko ispod evropskog proseka", kaže Juraj Kotian.

Očekuje se da u 2009. godini prosečan privredni rast u CIE uspori na 4,3% sa procenjenih 5,4% za 2008. godinu. Tako će rast BDP-a neko vreme biti na nivou ispod potencijalne proizvodnje, dok se ne slegne prašina. *Najveći rizik po privredni rast u CIE trenutno leži u strahovima od šire ekonomske krize u Evrolendu, što bi umrtvilo spoljnu tražnju. Stagnacija ili recesija u Evrolendu bi smanjila za oko 0,2-0,5 procentnih poena prognozirane stope rasta u CIE. Ipak, trebalo bi da rast u privredama CIE ostane veoma solidan i pretnja recesije se čini prilično dalekom",* zaključuje Kotian.

Prognoze rasta BDP-a (%)

GDP growth (%)	2007	2008f	2009f	2010f
Czech Republic	6.6	4.3	2.5	3.2
Croatia	5.6	3.4	3.7	5.0
Hungary	1.1	2.0	1.6	3.5
Poland	6.6	5.2	4.2	5.2
Romania	6.0	8.3	6.0	5.8
Serbia	7.5	6.8	7.0	7.0
Slovakia	10.4	7.4	4.8	6.4
Ukraine	7.6	6.6	6.0	5.5
CEE average	6.3	5.4	4.3	5.0

Source: Eurostat, Erste Group Research

Erste Grupa je sa svojih preko 54.000 zaposlenih jedan od vodećih pružalaca finansijskih usluga u CIE i opslužuje preko 16 miliona klijenata u gotovo 3.000 filijala u 8 zemalja (Austriji, Češkoj Republici, Slovačkoj, Rumuniji, Mađarskoj, Hrvatskoj, Srbiji, Ukrajini). Na dan 30. juna 2008. godine Erste Grupa Bank je dostigla nivo od 214,2 milijarde EUR bilansne sume, polugodišnju neto dobit od 636,6 miliona EUR i prinos na kapital posle oporezivanja (ROE) od 14,7 %.

Erste Group, Press department, 1010 Wien, Graben 21, Fax: +43 50100 - 19849

Michael Mauritz, Tel: +43 50100 - 19603, E-Mail: michael.mauritz@erstegroup.com
Hana Cygonková, Tel: +43 50100 - 11675, E-Mail: hana.cygonkova@erstegroup.com
Ionut Stanimir, Tel: +43 50100 - 11676, E-Mail: ionut.stanimir@erstegroup.com

Ovo saopštenje je dostupno i na našem web sajtu <http://www.erstegroup.com> u odeljku za medije.